

TOS

DSH

CMB

BHZ

Deelkracht producten

Juni 2026

Een overzicht van alle producten van Deelkracht

deelkracht.
expertise | auditief | communicatief

Doelgroepen

TOS Taalontwikkelingsstoornis

DSH Doofheid of slechthorendheid

CMB Communicatief meervoudige beperking

BHZ Beperking in horen én zien

Inhoud (1)

● Aan de slag met Com-Pas – Training voor jongeren en volwassenen met TOS	5
● AllesoverTOS – de informatieve website over een taalontwikkelingsstoornis (TOS)	6
● Animatiefilmpjes over TOS en de weg naar zelfstandigheid	7
● BreakOut4TOS – Behandelprogramma voor jongeren met TOS	8
● Com-Pas – een hulpmiddel voor jongeren met TOS	9
● Handreiking Spraakontwikkeling 0–5 jaar	10
● Handreiking Spraakontwikkeling 4–12 jaar	11
● Hulpmiddelen voor kinderen, jongeren en volwassenen met TOS	12
● Online lesmodule Sport & TOS	13
● Overzicht Werkzame elementen in de groepsbehandeling	14
● Questionnaire Booklets for Parents of a Child with Developmental Language Disorder (DLD)	15
● Schoolreis – TOS op weg naar school	16
● Screening Morfosyntaxis	17
● Spraakmaker	18
● Spraaktaalweb – Leg uit wat TOS is	19
● Teken je TOS – Leg TOS uit met plaatjes	20
● Toolkit Grammatica	21
● TOS-informatiefolder, informatie, ervaringen, tips over TOS bij volwassenen	22
● TOSKoffer	23
● TOS-portretten	24
● Vraaggesprek Meertaligheid TOS	25
● Vragenboekje voor ouders van een kind met TOS	26
● De (visuele) cultuur van doven en slechthorenden	27
● Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH)	28
● Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH) voor en door kinderen	29
● Handreiking 'Omgaan met diversiteit'	30
● Kompas naar de Klas	31
● Materialen voor behandeling van somberheid, angst en trauma bij dove en slechthorende kinderen en jongeren	32
● Online modules voor zorg, onderwijs en inburgering over dove/slechthorende nieuwkomers	33
● Online voorlichting over gehoorverlies en hoorapparatuur	34
● Poster 'Een dove of slechthorende medewerker op het werk: waar moet je op letten?'	35

Inhoud (2)

● Poster 'Zo begrijp ik jou!' - Tips voor communiceren met dove of slechthorende kinderen	36
● PsyWel – Gratis voorlichting voor ouders: mijn slechthorende of dove kind in balans	37
● PsyWel – Gratis voorlichting voor professionals: mijn slechthorende of dove leerling of cliënt in balans	38
● PsyWel – Psychische problemen bij dove of slechthorende kinderen en jongeren: dit kun je doen als verwijzer	39
● PsyWel Jong – website voor dove en slechthorende jongeren met psychische problemen	40
● Sporten doe je samen: Gratis online lesmodule voor sporttrainers en coaches en folders voor ouders, kinderen en sportverenigingen	41
● Stem samen af: ervaar hoe het is om niet goed te horen	42
● Tips voor toegankelijk communiceren met dove en slechthorende vluchtelingen uit Oekraïne	43
● Video: Mijn baby krijgt hoortoestellen	44
● Videoportretten van dove en slechthorende kinderen, jongeren en volwassenen	45
● Herken jij een communicatief meervoudige beperking?	46
● Kijk, ik heb veel te vertellen! Filmportretten over CMB	47
● Ondersteunde Communicatie Game: spelenderwijs leren over OC	48
● Online voorlichting over communicatie en CMB	49
● Wegwijzer: vind passende zorg en onderwijs bij CMB	50
● Workshops over CMB & Ondersteunde Communicatie	51
● Aanbevelingen voor het gebruik van terminologie voor mensen met een beperking in horen en zien	52
● Beelden van een beperking in horen én zien (doofblindheid)	53
● Ervaringsdeskundigheid inzetten: definitie en randvoorwaarden	54
● Functionele definitie van doofblindheid – nu beschikbaar in meerdere talen	55
● Informatiepagina's over een aangeboren en verworven beperking in horen én zien	56
● Nederlandse functionele definitie van doofblindheid	57
● Overzicht van hulpmiddelen voor mensen met een beperking in horen én zien	58
● Poster Evidence Based Interventies	59
● Sociale Kaart Beperking in horen én zien	60
● Tipkaarten voor omgaan met mensen met een beperking in horen én zien	61

Aan de slag met Com-Pas: training voor jongeren en volwassenen met TOS

Over het product

Begeleid jij jongeren en volwassenen met TOS in werk, opleiding of dagelijks leven? Ben jij op zoek naar manieren om hen meer inzicht te geven in hun TOS en wat hen kan helpen in de communicatie met anderen? In de training Com-Pas werk je actief aan inzicht, vaardigheden en strategieën die helpen in contact met anderen.

Wat levert het op?

- De jongere met TOS krijgt meer inzicht in zijn eigen communicatie.
- De jongere met TOS leert strategieën om duidelijker te communiceren en beter begrepen te worden.
- De jongere met TOS voelt zich zekerder in gesprekken, op school, werk en in het dagelijks leven.
- De jongere met TOS vergroot zijn zelfvertrouwen en regie in contact met anderen.

Waar vind je het?

- Aan de slag met Com-Pas:

<https://www.deelkracht.nl/producten/com-pas/aan-de-slag/>

Aan de slag met Com-Pas!

START

Welkom bij Aan de slag met Com-Pas!

Aan de slag met Com-Pas is een compacte training die je kunt inzetten bij jongeren en jongvolwassenen met TOS om hun communicatieve vaardigheden te versterken. Het programma is zowel gericht op psycho-educatie als op het leren gebruiken van de Com-Pas.

Aan de slag met Com-Pas bestaat uit drie bijeenkomsten van 2 uur maar is makkelijk aan te passen in meerdere korte bijeenkomsten. De thema's van de bijeenkomsten zijn:

1. Inzicht in TOS

AllesoverTOS – de informatieve website over een taalontwikkelingsstoornis (TOS)

Over het product

Wil jij betrouwbare en duidelijke informatie over een taalontwikkelingsstoornis (TOS)? Op AllesoverTOS.nl vind jij alle informatie overzichtelijk bij elkaar. De website is er voor mensen met TOS en hun ouders, maar ook voor familie, vrienden en professionals zoals leerkrachten, logopedisten en huisartsen.

AllesoverTOS is ontwikkeld door onderzoekers, ervaringsdeskundigen en zorgprofessionals van Deelkracht. Zo weet jij zeker dat de informatie klopt en aansluit bij de praktijk.

Wat levert het op?

- Je krijgt betrouwbare en actuele informatie op één plek.
- Je begrijpt beter wat TOS is en wat dit betekent in het dagelijks leven.
- Je kunt informatie makkelijk delen met je omgeving.
- Je voelt je beter geïnformeerd en ondersteund.

Waar vind je het?

- AllesoverTOS-website: www.allesovertos.nl

Alles over TOS

Zoeken...

Alle informatie over een taalontwikkelingsstoornis (TOS) op één plek.

Ik heb TOS

- ▶ Wat is TOS?
- ▶ Meer over TOS
- ▶ Zorg en hulp
- ▶ School
- ▶ Ervaringsverhalen

Meer informatie

Voor ouders

- ▶ Over TOS
- ▶ Signaleren
- ▶ Zorg en hulp
- ▶ Onderwijs
- ▶ Vanuit je vakgebied

Meer informatie

Voor professionals

- ▶ Over TOS
- ▶ Signaleren
- ▶ Zorg en hulp
- ▶ Onderwijs
- ▶ Vanuit je vakgebied

Meer informatie

Animatiefilmpjes over TOS en de weg naar zelfstandigheid

Over het product

Heb jij een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en merk je dat zelfstandig worden extra vragen oproept? Denk aan wonen, werk, geld, vrije tijd en contact met anderen. Ook lastige brieven, formulieren en websites kunnen het moeilijk maken om je weg te vinden. In deze vijf animatiefilmpjes laten mensen met TOS en professionals je zien hoe je stap voor stap zelfstandiger kunt worden. Je ziet herkenbare situaties en krijgt tips om hiermee om te gaan.

Wat levert het op?

- Je herkent jezelf en je eigen vragen.
- Je krijgt inzicht in stappen richting zelfstandigheid.
- Je voelt je gesteund door ervaringen van anderen met TOS.
- Je krijgt meer overzicht, vertrouwen en houvast in het dagelijks leven.

Waar vind je het?

- **Animatiefilmpjes:**
www.deelkracht.nl/animaties-over-tos-en-zelfstandigheid/

BreakOut4TOS – Behandelprogramma voor jongeren met TOS

Over het product

Ben jij een jongere of jongvolwassene met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en merk je dat zelfstandig worden niet vanzelf gaat? Zelfstandig leven vraagt om vaardigheden, zelfvertrouwen en inzicht in wat je kunt en waarbij je hulp nodig hebt. BreakOut4TOS helpt je om hierin stappen te zetten. In dit behandelprogramma ontdek jij samen met andere jongeren wat je wilt, kunt en nodig hebt in het dagelijks leven. In een veilige groep, onder begeleiding van twee behandelaars, werk je aan thema's die belangrijk zijn op weg naar zelfstandigheid.

Wat levert het op?

- Je leert jezelf beter kennen en begrijpen.
- Je vergroot je zelfvertrouwen en communicatieve redzaamheid.
- Je krijgt inzicht in praktische en sociale vaardigheden voor het dagelijks leven.
- Je leert ervaringen en inzichten toe te passen buiten de groep, bijvoorbeeld in werk, opleiding en relaties.

Waar vind je het?

- **BreakOut4TOS:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/11/BreakOut4TOS_factsheet.pdf
- Wil je je aanmelden voor BreakOut4TOS? Mail naar de cliëntadviseurs van Kentalis, clientadviseurszorg@kentalis.nl.

The graphic features a stylized illustration of a person with a laptop and a speech bubble, set against a green and blue background. The text is arranged in a structured layout with a header, a main title, a subtitle, and two columns of text separated by horizontal lines.

deelkracht.
expertise | auditief | communicatief

BreakOut4TOS

voor jongeren met een taalontwikkelingsstoornis op weg naar zelfstandigheid

————— Wat is BreakOut4TOS? —————

BreakOut4TOS is een behandelprogramma voor jongeren en jongvolwassenen met TOS, dat hen helpt op weg naar zelfstandigheid. Dit behandelprogramma wordt gegeven in groepsverband. Het helpt jongeren en

————— Doelgroep en doelen —————

BreakOut4TOS is bedoeld voor jongeren en jongvolwassenen met TOS tussen 16-23 jaar en heeft als doel:

- Bewustwording van de thema's die spelen op weg naar zelfstandigheid;
- Vergroten van de communicatieve redzaamheid;
- Transfer van gedeelde ervaringen en

Com-Pas – een hulpmiddel voor jongeren met TOS

Over het product

Heb jij een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en merk je dat communiceren niet altijd makkelijk is? De Com-Pas helpt jou om duidelijk te maken wat TOS voor jou betekent en hoe anderen daar rekening mee kunnen houden.

De Com-Pas is een handig pasje met korte uitleg en tips, die jij zelf kunt aanpassen. Zo weet de ander meteen wat helpt in het gesprek.

Naast het pasje komt er ook een Com-Pas app. Met de app kun jij je voorbereiden op situaties, oefenen met gesprekken en tips krijgen voor jezelf én voor de ander.

Wat levert het op?

- Je kunt makkelijker uitleggen wat TOS voor jou betekent.
- Anderen weten beter hoe zij met jou kunnen communiceren.
- Je voelt je zekerder in gesprekken en spannende situaties.
- Je krijgt meer regie over je communicatie, op school, werk en daarbuiten.

Waar vind je het?

- **Com-Pas website (bestellen en informatie):** www.com-pas.nl

Handreiking Spraakontwikkeling 0–5 jaar

Over het product

Werk jij met jonge kinderen met (een vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis (TOS) die moeite hebben met verstaanbaar spreken? Dan is vroeg en gericht handelen essentieel. Problemen in de spraakontwikkeling hebben grote invloed op communicatie, sociaal-emotionele ontwikkeling en leren. De Handreiking Spraakontwikkeling 0–5 jaar biedt jou een duidelijke en onderbouwde werkwijze om de spraakontwikkeling van deze kinderen gericht te verbeteren.

Wat levert het op?

- Je werkt met een uniforme en evidence-informed aanpak.
- Je herkent en behandelt spraakontwikkelingsproblemen eerder en gericht.
- Je kunt diagnostiek en behandeling beter afstemmen op jonge kinderen met TOS.
- Je draagt bij aan betere communicatie en een sterkere ontwikkelingsbasis voor het kind.

Waar vind je het?

- Handreiking Spraakontwikkeling 0-5 en webinars: <https://www.deelkracht.nl/producten/handreiking-spraakontwikkeling-0-5/>

deelkracht.
expertise | auditief | communicatief

Niet tot nauwelijks sprekende kinderen

Projectgroep Spraakmakend Junior

Handreiking Spraakontwikkeling 4-12 jaar

Over het product

Werk jij met kinderen van 4 tot 12 jaar met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en problemen in de spraakproductie? Dan weet je hoe groot de impact hiervan kan zijn op communicatie, leren en sociaal-emotioneel functioneren. De Handreiking Spraakontwikkeling 4-12 jaar helpt jou om deze kinderen beter te signaleren en gericht te behandelen. De handreiking is ontwikkeld binnen het project Spraakmakend (TOS 5-18) en gebaseerd op recente wetenschappelijke inzichten én praktijkervaring uit de ZG-zorg en het speciaal onderwijs.

Wat levert het op?

- Je werkt met een duidelijke en evidence-informed aanpak.
- Je krijgt houvast bij diagnostiek en behandeling van spraakproductieproblemen.
- Je kunt behandelingen beter afstemmen op het individuele kind.
- Je draagt bij aan meer inzicht in wat werkt voor welk kind.

Waar vind je het?

- Handreiking Spraakontwikkeling 4-12: <https://www.deelkracht.nl/producten/handreiking-spraakontwikkeling-4-12/>

Handreiking

Spraakontwikkeling

Hulpmiddelen voor kinderen, jongeren en volwassenen met TOS

Over het product

Heb jij een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en merk je dat meedoen aan gesprekken, bijeenkomsten of dagelijkse activiteiten soms lastig is? Of begeleid jij iemand met TOS en zoek je naar praktische ondersteuning? In dit overzicht vind jij informatie over verschillende hulpmiddelen die kunnen helpen in het dagelijks leven.

De informatie is verzameld in een onderzoeksproject van twee ervaringsdeskundigen met TOS, samen met mensen uit hun eigen netwerk. Zij laten zien welke hulpmiddelen er zijn en hoe deze kunnen ondersteunen bij meedoen en communiceren.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht van hulpmiddelen die passen bij verschillende situaties.
- Je ontdekt wat kan helpen om beter mee te doen aan gesprekken en bijeenkomsten.
- Je herkent mogelijkheden die aansluiten bij jouw behoeften of die van iemand die je begeleidt.
- Je krijgt praktische ideeën om communicatie en participatie te verbeteren.

Waar vind je het?

- **Hulpmiddelen TOS:** <https://www.deelkracht.nl/producten/hulpmiddelen-voor-kinderen-jongeren-en-volwassenen-met-tos/>

Online lesmodule Sport & TOS

Over het product

Werk jij met kinderen of jongeren in de sport? Dan kom je vast wel eens kinderen tegen die moeite met taal of communicatie hebben, zoals kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS). De online lesmodule Sport & TOS helpt sporttrainers en coaches om sport toegankelijker en inclusiever te maken. De module geeft inzicht in de rol van taal en communicatie bij sport en biedt praktische handvatten voor aanpassingen in begeleiding en training. De lesmodule is gratis, online te volgen en geschikt voor gebruik in de sportpraktijk.

Wat levert het op?

- Je krijgt inzicht in wat kinderen met TOS nodig hebben in de sport.
- Je leert hoe je instructies en begeleiding duidelijker maakt.
- Je kunt sportactiviteiten inclusiever en prettiger maken voor iedereen.
- Je draagt bij aan meer spelplezier, teamgevoel en zelfvertrouwen bij sporters.

Waar vind je het?

- **Module Sport & TOS:** www.deelkracht.nl/producten/online-lesmodule-sport-tos/

Overzicht Werkzame elementen in de groepsbehandeling

Over het product

Werk jij met jonge kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) in een groepsbehandeling en wil je weten wat écht werkt? In het overzicht Werkzame elementen in de groepsbehandeling vind je gebundelde kennis over effectieve onderdelen van de behandeling, gebaseerd op ervaringen van ouders, inzichten van behandelaren én wetenschappelijk onderzoek.

De interactieve PDF laat zien welke elementen bijdragen aan de ontwikkeling van jonge kinderen met TOS, zoals samenwerking met ouders, multidisciplinair werken en taalstimulerende interactietechnieken.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht van welke elementen als effectief worden ervaren in de praktijk.
- Je kunt keuzes onderbouwen met inzichten uit onderzoek en ervaring.
- Je werkt evidence-informed en doelgerichter in de groepsbehandeling.
- Je hebt een praktisch naslagwerk om behandelingen te versterken en te verbeteren.

Waar vind je het?

- **Werkzame elementen in de groepsbehandeling:**
<https://www.deelkracht.nl/producten/overzicht-werkzame-elementen-in-de-groepsbehandeling/>

Werkzame Elementen
in de groepsbehandeling voor jonge kinderen met TOS

 Expansie | kwaliteit | communicatie

LEESINSTRUCTIE
Lees af voor je start!

GA VERVOLGENS NAAR

Werkzame elementen volgens ouders en professionals

Questionnaire Booklets for Parents of a Child with Developmental Language Disorder (DLD)

What is it?

The questionnaire booklet was developed within the Together with Parents project to strengthen collaboration between parents and professionals. It helps parents of children with (a suspicion of) DLD identify questions they can ask therapists and encourages discussion about their own experiences and needs. The booklet includes example questions that parents might not otherwise think to raise and can be used by professionals during treatment. The questionnaire booklets are available in English, Turkish, Polish and Arabic.

What does it deliver?

- Stronger collaboration between parents and professionals.
- More active parental involvement in conversations.
- Greater attention to parents' experiences and coping.
- More open and balanced communication during treatment.

Where can you find it?

- **The questionnaire booklets:**

www.deelkracht.nl/producten/questionnaire-booklet-for-parents-of-a-child-with-developmental-language-disorder-dld/

Schoolreis – TOS op weg naar school

Over het product

Gaat jouw kind (bijna) naar school en is er sprake van een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of een vermoeden daarvan? Dan kan de stap van zorg naar onderwijs extra spannend zijn. Welke mogelijkheden zijn er? Welke stappen moet je zetten? En hoe maak je een keuze die past bij jouw kind?

De Schoolreis is een digitale routekaart die jou helpt bij deze overgang. De routekaart laat zien welke routes mogelijk zijn en biedt duidelijke informatie over de stappen die daarbij horen. Zo krijg jij overzicht en houvast in een periode waarin veel op je afkomt.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht over de mogelijke routes naar school.
- Je weet welke stappen je kunt zetten en wanneer.
- Je voelt je beter voorbereid op gesprekken met professionals en scholen.
- Je kunt bewustere keuzes maken die passen bij jouw kind.

Waar vind je het?

- **Routekaart:** www.deelkracht.nl/tosopwegnaarschool/

Screening Morfosyntaxis

Over het product

De screening morfosyntaxis is een instrument dat je kan helpen om een grove inschatting te maken van de productieve morfosyntactische vaardigheden van het kind. Je analyseert de spontane taal van het kind door te kijken naar specifieke grammaticale elementen in de uitingen. Zo helpt de screening om gericht behandeldoelen op te stellen en te evalueren op basis van spontane taal. Deze screening is in te zetten in de diagnostiek van kinderen met TOS.

De screening bestaat uit een scoreformulier met een begeleidende factsheet, die je helpt bij het invullen van het formulier.

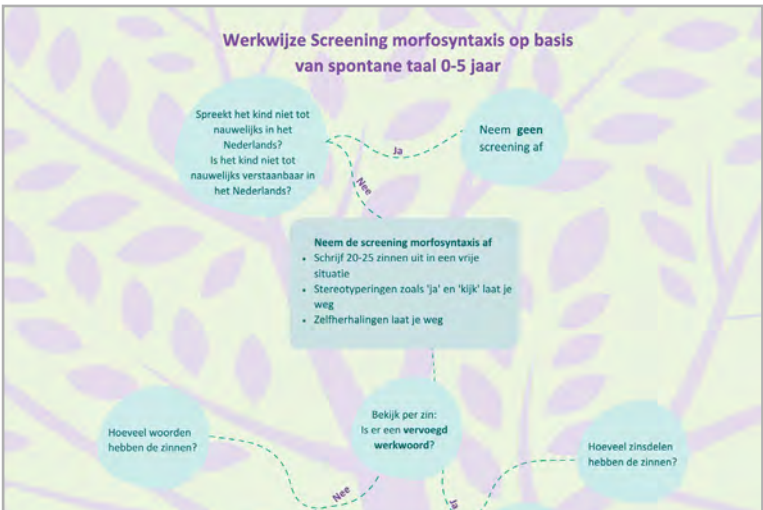
Wat levert het op?

- De screening kan logopedisten helpen bij het stellen en evalueren van behandeldoelen voor de morfosyntactische ontwikkeling.

Waar vind je het?

- Screening en factsheet:

<https://www.deelkracht.nl/projecten/wat-werkt-voor-wie/>

Spraakmaker

Over het product

Diagnostiek van de spraakontwikkeling bij jonge kinderen met TOS. Werk jij met jonge kinderen met (een vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en problemen met verstaanbaar spreken? Dan weet je hoe lastig het kan zijn om hun spraakproductie goed in kaart te brengen. De Spraakmaker is een benoemtaak die jou helpt om de spraakontwikkeling van jonge kinderen op een gestructureerde en kindvriendelijke manier te onderzoeken.

Wat levert het op?

- Je kunt spraakproductie onderzoeken bij jonge kinderen, ook als zij niet of nauwelijks spreken.
- Je krijgt concrete aanknopingspunten voor het opstellen van behandeldoelen.
- Je werkt met een praktisch instrument dat direct toepasbaar is in de diagnostiek en behandeling.

Waar vind je het?

- **Handleiding:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2025/02/SPRAAKMAKER_HANDLEIDING.pdf
- **De Spraakmaker (presentatie):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2025/02/De-Spraakmaker-versie-1.0-1.pptx
- **Scoreformulier 1 set A, B, C:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2021/06/Scoreformulier-1.-Set-ABC-versie-1.2-1.xlsx
- **Scoreformulier 2 set D:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2021/06/Scoreformulier-2.-Set-D-versie-1.2-1.xlsx

Teken je TOS – Leg TOS uit met plaatjes

Over het product

Werk jij met kinderen en jongeren met TOS? Uitleg geven over een taalontwikkelingsstoornis (TOS) met alleen woorden is niet altijd logisch. Met Teken je TOS krijg jij een praktische gereedschapskist vol visualisaties en eenvoudig taalgebruik. Zo kun jij kinderen en jongeren met TOS, én hun omgeving, op een begrijpelijke manier uitleg geven over wat TOS is en wat dit voor hen betekent.

De visualisaties zijn voorbeelden die jij kunt tekenen, aanpassen en afstemmen op de persoon of situatie.

Wat levert het op?

- Je maakt TOS zichtbaar en begrijpelijk.
- Kinderen en jongeren begrijpen zichzelf beter en kunnen zich makkelijker uitdrukken.
- Gesprekken met ouders, professionals en de omgeving verlopen duidelijker.
- Er ontstaat meer begrip, herkenning en ruimte voor passende ondersteuning.

Waar vind je het?

- Teken je TOS: www.deelkracht.nl/producten/teken-je-tos/

Teken je TOS

Download
Teken je TOS
nu gratis!

**Uitleg over taalontwikkelingsstoornissen:
dat kan toch niet alleen met woorden?
Taal is juist het probleem!**

Toolkit Grammatica

Over het product

Praktische hulpmiddelen voor diagnostiek en behandeling bij TOS. Werk jij met kinderen van 4 tot 12 jaar met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en grammaticale problemen? Dan helpt de Toolkit Grammatica je om doelgericht te diagnosticeren en behandelen. De toolkit is ontwikkeld binnen het Deelkrachtproject Zicht op Zinnen en biedt drie praktische hulpmiddelen die direct toepasbaar zijn in de praktijk: de handreiking, een stroomschema, en STAM (Spontane TAalscreening Morfosyntaxis), een laagdrempelig instrument om grammaticale moeilijkheden in spontane taal op te sporen.

Wat levert het op?

- Je krijgt houvast bij het signaleren en in kaart brengen van grammaticale problemen.
- Je kunt behandeldoelen gericht formuleren.
- Je maakt onderbouwde keuzes in diagnostiek en behandeling.
- Je werkt efficiënter met passende technieken, methoden en materialen.

Waar vind je het?

- **Toolkit Grammatica:** www.deelkracht.nl/producten/grammatica/

Handreiking

Grammatica

Diagnostiek & Behandeling bij TOS

TOS-informatiefolder, informatie, ervaringen, tips over TOS bij volwassenen

Over het product

Weet jij wat er omgaat in het hoofd van een jongvolwassene met een taalontwikkelingsstoornis (TOS)? En wil je beter begrijpen hoe je iemand met TOS kunt leren kennen en ondersteunen? De TOS-informatiefolder geeft een inkijk in het leven met TOS, verteld door jongvolwassenen zelf.

De folder is ontwikkeld binnen het participatief actieonderzoek TOSKoploper en bevat informatie, persoonlijke ervaringen en praktische tips. Zo krijg jij een realistischer en menselijker beeld van wat TOS betekent in het dagelijks leven.

Wat levert het op?

- Je begrijpt beter wat TOS is en hoe dit wordt ervaren.
- Je krijgt praktische tips om iemand met TOS beter te ondersteunen.
- Er ontstaat meer begrip, herkenning en bewustwording.

Waar vind je het?

- TOSinformatiefolder (pdf): www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2022/06/TOSfolder-digitaal-1.pdf
- TOSKoploper – projectpagina: www.deelkracht.nl/projecten/tos-koploper/

TOSKoffer

Over het product

Heb jij een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en wil je anderen laten zien wat dat voor jou betekent? Wil je het gesprek aangaan over jouw ervaringen, of wil je dat mensen in jouw omgeving jou beter begrijpen? De TOSKoffer helpt jou om jouw verhaal te vertellen en TOS op een toegankelijke manier uit te leggen.

De koffer zit vol materialen die ondersteunen bij het delen van ervaringen, het vergroten van begrip en het op gang brengen van gesprekken. Alles is ontwikkeld samen met jongvolwassenen met TOS, vanuit het onderzoeksproject TOSKoploper.

Wat levert het op?

- Je kunt jouw ervaringen met TOS duidelijker delen.
- Mensen in jouw omgeving begrijpen beter wat TOS is en wat het voor jou betekent.
- Gesprekken over TOS worden makkelijker en gelijkwaardiger.
- Er ontstaat meer begrip, herkenning en bewustwording.

Waar vind je het?

- **De TOSKoffer (PDF):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2024/01/De-TOSKoffer-TOSKoploper-DEF.pdf
 - **TOSKoploper projectpagina:** www.deelkracht.nl/projecten/tos-koploper/
-

TOS-portretten

Over het product

Wil je beter begrijpen wat een taalontwikkelingsstoornis (TOS) betekent in het dagelijks leven? De TOS-portretten van Deelkracht laten kinderen, jongeren, volwassenen en hun naasten zelf aan het woord. In korte video's delen zij hun ervaringen met communicatie, school, werk en sociale situaties. De portretten geven een persoonlijk en realistisch beeld van leven met TOS en maken de impact ervan concreet en invoelbaar.

Wat levert het op?

- Je vergroot kennis en bewustwording over TOS.
- Je krijgt meer inzicht in de dagelijkse impact van TOS.
- Je kunt TOS beter uitleggen aan ouders, collega's en andere betrokkenen.
- Je stimuleert herkenning en erkenning bij mensen met TOS en hun omgeving.

Waar vind je het?

- TOS-portretten: www.deelkracht.nl/tos-portretten/
-

Vraaggesprek Meertaligheid TOS

Over het product

Werk jij met meertalige kinderen met (een vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis (TOS)? Dan helpt het Vraaggesprek Meertaligheid TOS jou om samen met ouders goed in kaart te brengen met welke talen een kind opgroeit, hoe de meertalige opvoeding verloopt en wat de wensen van ouders zijn. Het instrument is speciaal doorontwikkeld voor de logopedische behandelsetting.

Wat levert het op?

- Je krijgt een volledig en actueel beeld van het taalaanbod van het kind.
- Je voert het gesprek met ouders op een gestructureerde en cultuursensitieve manier.
- Je krijgt concrete aanknopingspunten voor diagnostiek en behandeling.
- Je kunt samen met ouders bewuste en onderbouwde keuzes maken in het behandeltraject.

Waar vind je het?

- **Vraaggesprek Meertaligheid, handleiding en overzicht taalaanbod:**
www.deelkracht.nl/producten/vraaggesprek-meertaligheid-tos/

Talen:

Taalaanbod

Kies voor iedere taal een kleur. Markeer in het vakje links welke kleur naar welke taal verwijst. In de invulbare pdf kan hiervoor de **tekenoptie** gebruikt worden. Trek vervolgens lijnen tussen het kind en de belangrijke personen in zijn/haar omgeving. De kleur van de lijn geeft aan welke taal de persoon tegen het kind spreekt.

THUIS

broertjes en zusjes

broer/ zus: _____

broer/ zus: _____

broer/ zus: _____

broer/ zus: _____

ouders

[specificeer ou] [specificeer ou]

andere mensen

naam: _____

naam: _____

naam: _____

naam: _____

televisie/tablet/telefoon

Vragenboekje voor ouders van een kind met TOS

Over het product

Heb jij een kind met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) of een vermoeden daarvan? Dan krijg je te maken met veel gesprekken met professionals. Vaak gaat het vooral over wat je kind nodig heeft, terwijl er minder ruimte is voor jouw ervaringen, vragen en zorgen.

Het vragenboekje laat zien welke vragen je kunt stellen aan behandelaars en helpt je om woorden te geven aan wat jij meemaakt als ouder. Zo ondersteunt het een gelijkwaardige samenwerking tussen jou en professionals. Het vragenboekje is beschikbaar in het Nederlands, Turks, Engels, Pools, Arabisch.

Wat levert het op?

- Je krijgt houvast in gesprekken met behandelaars.
- Je wordt je bewuster van vragen die je kunt (en mag) stellen.
- Er ontstaat meer aandacht voor jouw ervaringen en behoeften als ouder.
- De samenwerking tussen jou en professionals wordt sterker en gelijkwaardiger.

Waar vind je het?

- **Vragenboekje in meerdere talen:**
www.deelkracht.nl/producten/samen-met-ouders/

De (visuele) cultuur van doven en slechthorenden

Over het product

In deze interactieve voorlichting maak je kennis met de (visuele) cultuur van dove en slechthorende (DSH) mensen. Je ontdekt wat Dovencultuur inhoudt, zoals gebarentaal, omgangsvormen, humor en kunst. Met voorbeelden, filmpjes en praktische oefeningen leer je ook wat jij zelf kunt doen om DSH mensen gelijkwaardig te laten deelnemen aan de samenleving. De voorlichting is zowel op locatie als digitaal te volgen en duurt 1 à 2 uur (aangeboden op maat).

Wat levert het op?

- Inzicht in de (visuele) cultuur en leefwereld van DSH mensen.
- Bewustwording van drempels in communicatie en participatie.
- Praktische handvatten om inclusiever te werken.

Waar vind je het?

- **Interactieve voorlichting:** <https://www.deelkracht.nl/producten/de-visuele-cultuur-van-doven-en-slechthorenden/>

Product

De (visuele) cultuur van doven en slechthorenden

Heb je wel eens gehoord van de (visuele) cultuur van doven en slechthorenden? Ben je benieuwd hoe die cultuur eruit ziet? En vraag je je af of er ook drempels zijn voor doven en slechthorenden om gelijkwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving? En of jij daar iets in kunt doen?

In deze voorlichting krijg je antwoord op deze en andere vragen rondom de (visuele) cultuur van doven en slechthorenden. Je ziet voorbeelden en filmpjes van deze cultuur. Je krijgt een beeld van wat Dovencultuur kan inhouden: de gebarentaal, de omgangsvormen, humor en kunst.

Je leert ook wat je zelf kunt doen voor doven en

KBR om groepen

Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH)

Over het product

De workshop Ervaar DSH is een interactieve ervaring waarin deelnemers zelf ondervinden hoe het is om minder/anders te horen. Door geluidsfragmenten, praktische oefeningen en gezamenlijke reflectie wordt voelbaar wat minder/anders horen betekent in dagelijkse situaties. De workshop Ervaar DSH laat zien wat je kunt doen om de communicatie te verbeteren.

Wat levert het op?

- Inzicht in de impact van doofheid en slechthorendheid.
- Meer begrip voor reacties en gedrag van dove en slechthorende kinderen, jongeren en volwassenen.
- Direct toepasbare tips voor communicatie.
- Meer bewustzijn van de eigen rol in toegankelijk en inclusief contact.

Waar vind je het?

- **Workshop Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH):**
<https://www.deelkracht.nl/producten/beleef-dooftheid-en-slechthorendheid/>

Product

Beleef doofheid en slechthorendheid

Hoe zou het zijn om slecht te horen of doof te zijn? Vraag je jezelf dat wel eens af? En lijkt het je zinvol dat te ervaren? Omdat bijvoorbeeld de kinderen in jouw klas of groep doof zijn of niet goed horen? Dan is de Beleving Doofheid en Slechthorendheid (D/SH-beleving) echt iets voor jou!

Wat gebeurt er in de D/SH-beleving?

Wat ga je ervaren in de D/SH-beleving? Je ervaart hoe het is om niet of slecht te horen. En welke reactie dit bij je oproept. Hoe voelt dat dan? En wat doe je dan? Je gaat tijdens de D/SH-beleving luisteren naar geluidsfragmenten. Wat hoort iemand met bijvoorbeeld een licht gehoorverlies en wat met een ernstig verlies? Hoeveel spraak kun je dan nog verstaan? Hoe klinkt spraak met hoortoestellen? Of muziek met een cochleair implantaat (CI)?

Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH) voor en door kinderen

Over het product

De workshop Ervaar DSH - junior laat kinderen ervaren hoe het is om doof of slechthorend te zijn. Met ervaringsoefeningen en geluidsfragmenten krijgen zij inzicht in wat minder/anders horen betekent. Samen met de trainer denken kinderen na over hoe zij hun communicatie kunnen aanpassen aan een doof of slechthorend kind.

Wat levert het op?

- Kinderen krijgen meer begrip voor dove en slechthorende kinderen.
- Bewustwording en empathie nemen toe.
- Kinderen leren hoe zij zelf kunnen bijdragen aan duidelijke en inclusieve communicatie.

Waar vind je het?

- Workshop Ervaar doofheid of slechthorendheid (Ervaar DSH) voor en door kinderen: <https://www.deelkracht.nl/producten/doofheid-of-slechthorendheid-beleven-voor-en-door-kinderen/>

Product

Doofheid of slechthorendheid beleven voor en door kinderen

Voor kinderen is het moeilijk om in te schatten hoe het is om doof (D) of slechthorend (SH) te zijn. In de workshop D/SH-bekening kunnen zij dat met behulp van allerlei oefeningen zelf ervaren. Daarna bedenken de kinderen samen met de trainer hoe zij rekening kunnen houden met een doof of slechthorend kind in hun omgeving.

Beleven en begrijpen

Door het doen van ervaringsoefeningen en het beluisteren van geluidsfragmenten leren kinderen wat het betekent als je minder goed hoort. Dit maakt veel meer indruk dan een uitleg in woorden. Zo krijgen horende kinderen meer begrip voor (het gedrag van) dove of slechthorende kinderen.

Door de nieuwe ervaring kunnen de kinderen samen met de trainer bedenken wat ze kunnen doen om hun communicatie

<https://www.deelkracht.nl/producten/doofheid-of-slechthorendheid-beleven-voor-en-door-kinderen/>

Handreiking 'Omgaan met diversiteit'

Over het product

Als professional ontmoet je steeds meer gezinnen met verschillende achtergronden. Er zijn verschillen in taal, cultuur en gezinssituatie. De handreiking 'Omgaan met diversiteit' biedt praktische handvatten voor professionals die werken met dove en slechthorende kinderen met verschillende achtergronden.

Wat levert het op?

- De zorg wordt beter afgestemd op verschillende gezinnen.
- Communicatie verloopt duidelijker en prettiger.
- Dit maakt de vroegbehandeling toegankelijker en effectiever.

Waar vind je het?

- **Handreiking:** www.deelkracht.nl/producten/handreiking-omgaan-met-diversiteit/

Product

Handreiking 'Omgaan met diversiteit'

De handreiking 'Omgaan met diversiteit' is bedoeld voor professionals die betrokken zijn bij de behandeling of begeleiding van dove en slechthorende kinderen en hun ouders. De e-learning is specifiek ontwikkeld voor de Vroegbehandeling van dove en slechthorende kinderen, maar kan deels ook worden gebruikt voor andere doelgroepen en leeftijden.

Naar de handreiking

De diversiteit onder dove en slechthorende kinderen en hun gezinnen is groot. Gezinnen verschillen bijvoorbeeld in cultuur, de talen die ze thuis spreken, hoe goed ze kunnen lezen en schrijven en welke problemen ze ervaren. In het project 'Diversiteit' streven we ernaar om de zorg (nog) toegankelijker te maken voor de diverse doelgroep van ouders en dove/slechthorende kinderen in de vroegbehandeling.

Kompas naar de Klas

Over het product

De stap naar onderwijs is niet altijd makkelijk. Zeker niet als een kind doof of slechthorend is. Er komt veel bij kijken en ouders moeten belangrijke keuzes maken. Je wilt een school die past bij jouw kind, goed onderwijs geeft en waar jullie je fijn voelen. In deze periode hebben ouders vaak veel vragen. De routekaart Het Kompas naar de Klas beantwoordt deze vragen.

Wat levert het op?

- Ouders en ondersteuners krijgen meer overzicht en duidelijkheid. Zij weten beter waarop zij kunnen letten bij het kiezen van een school en welke aspecten komen kijken bij de overgang naar school. Hierdoor voelen ouders zich beter ondersteund in deze belangrijke stap.

Waar vind je het?

- Routekaart: www.deelkracht.nl/kompas-naar-de-klas/

Materialen voor behandeling van somberheid, angst en trauma bij dove en slechthorende kinderen en jongeren

Over het product

Dove en slechthorende kinderen en jongeren hebben soms psychische klachten, zoals somberheid, angst of trauma. Hiervoor kunnen geprotocolleerde (CGT) behandelingen ingezet worden. Deelkracht heeft ter ondersteuning van deze behandelingen materialen ontwikkeld.

De materialen zijn:

- Werkboeken en handleidingen 'Ik Doe' voor de behandeling van somberheidsklachten
- Werkboeken en handleiding 'Ik Durf' voor de behandeling van angstklachten
- Digitaal EMDR-naslagwerk voor de behandeling van trauma

Wat levert het op?

- Extra ondersteuning bij de behandelingen van psychische klachten bij dove en slechthorende kinderen en jongeren.

Waar vind je het?

- **Materialen:** <https://www.deelkracht.nl/producten/materialen-rondom-behandelingen-somberheid-angst-en-trauma-voor-dsh-professionals/>

Product

Materialen rondom behandelingen somberheid, angst en trauma voor DSH professionals

Deelkracht heeft materialen ontwikkeld ter ondersteuning van geprotocolleerde (CGT) behandelingen voor dove en slechthorende kinderen en jongeren met psychische klachten. Het doel van deze behandelingen is het verminderen van internaliserende en externaliserende problematiek, die gerelateerd is aan de doofheid of slechthorendheid. Deze behandelingen worden gegeven door gespecialiseerde gedragswetenschappers en cognitief gedragstherapeutisch werkers. Het gaat om CGT behandelingen gericht op symptomen van somberheid, angst en trauma. Voorzien is in aanpassingen en toelichting in verband met de gehoorbeperking.

Binnen Deelkracht zijn specifiek de volgende materialen ontwikkeld:

- 'Ik Doe': werkboeken (inclusief diploma) en handleidingen die men kan gebruiken in de behandeling van somberheidsklachten. Deze werkboeken en handleidingen zijn onderdeel van een specifieke scholing, geboden door Bureau PEERS en georganiseerd vanuit Kentalis.
- 'Ik Durf': werkboeken en een handleiding die men kan gebruiken in de behandeling van angstklachten. Deze werkboeken en handleiding zijn onderdeel van een specifieke scholing, geboden door Bureau PEERS en georganiseerd vanuit Kentalis.

Online modules voor zorg, onderwijs en inburgering over dove/slechthorende nieuwkomers

Over het product

Professionals in zorg, onderwijs en de asiel- en inburgeringsketen werken soms met dove en slechthorende nieuwkomers. Dit kan extra vragen geven over onderwerpen zoals communicatie, psychische problemen en passende ondersteuning. Goede samenwerking tussen professionals is daarbij belangrijk.

Deze online modules voor professionals geven gezamenlijke basisinformatie over dove en slechthorende nieuwkomers en helpen professionals beter samen te werken.

Wat levert het op?

- Professionals krijgen meer kennis en duidelijkheid over dove en slechthorende nieuwkomers.
- De samenwerking tussen professionals wordt beter.
- Dove en slechthorende nieuwkomers krijgen passende en goed afgestemde ondersteuning.

Waar vind je het?

- **Online modules:** www.deelkracht.nl/producten/kenniskoffer-taalgrenzen/

Online voorlichting over gehoorverlies en hoorapparatuur

Over het product

Heb jij te maken met kinderen die doof of slechthorend zijn? Dan helpt het enorm om te weten wat zij ervaren en hoe hoorapparatuur daarbij kan ondersteunen. Gehoorverlies en het gebruik van bijvoorbeeld hoortoestellen of cochleaire implantaten hebben invloed op communicatie, leren en meedoen.

In deze gratis online voorlichting leer jij op een toegankelijke manier wat gehoorverlies betekent en hoe verschillende vormen van hoorapparatuur werken. Zo kun jij beter aansluiten bij wat een kind nodig heeft in het dagelijks contact.

Wat levert het op?

- Je krijgt meer begrip voor de gevolgen van doofheid of slechthorendheid.
- Je weet beter hoe hoorapparatuur werkt en wat dit betekent in de praktijk.
- Je voelt je zekerder in het contact met dove en slechthorende kinderen.
- Je kunt communicatie en ondersteuning beter afstemmen.

Waar vind je het?

- **Online voorlichting:** www.lerenbijkentalis.nl/gehoorverlies/#/

The screenshot shows a teal background with a circular graphic. The title 'Deelkracht: Gehoorverlies en hoorapparatuur bij dove of slechthorende kinderen' is prominently displayed in white. Below the title is a white button with the word 'START'. At the bottom, there is a white box containing the 'deelkracht' logo and a disclaimer in Dutch: 'Let op! Bij het openen van deze link in je browser, kan je - afhankelijk van de taalinstellingen van de browser - gevraagd worden of je de inhoud wilt laten vertalen. Kies hier altijd voor 'niet vertalen'. Heb je dit al aangeklikt, of staan je'.

Poster: Een dove of slechthorende medewerker op het werk: waar moet je op letten?

Over het product

Deze poster met praktische tips helpt jou als collega en leidinggevende om beter te communiceren met jouw dove en slechthorende medewerker. Goede samenwerking en communicatie zijn erg belangrijk op het werk, want zo kan iedereen goed meedoen. Dove en slechthorende medewerkers worden soms onbedoeld niet betrokken in gesprekken of vergaderingen. Met kleine aanpassingen kun je dit al verbeteren.

Wat levert het op?

- De communicatie met dove en slechthorende medewerkers wordt duidelijker en prettiger voor iedereen.
- Dove en slechthorende medewerkers kunnen beter meedoen.
- Dit zorgt voor meer begrip en inclusie op het werk.

Waar vind je het?

- **Poster:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2025/03/DK_DSH_POSTER_DOOFOPWERK_A2_V2.pdf

Poster 'Zo begrijp ik jou!' - Tips voor communiceren met dove of slechthorende kinderen

Over het product

Goede communicatie is belangrijk om samen te kunnen spelen, leren en sporten. Toch verloopt het contact tussen horende kinderen en dove of slechthorende kinderen niet altijd vanzelf. Kleine aanpassingen kunnen al een groot verschil maken.

De poster 'Zo begrijp ik jou!' geeft eenvoudige en duidelijke tips om elkaar beter te begrijpen. De poster is geschikt voor alle situaties waarin horende kinderen en dove/slechthorende kinderen elkaar ontmoeten. Denk aan de klas, de sportclub, creatieve activiteiten of zwemles.

Wat levert het op?

- Meer begrip tussen kinderen.
- Betere communicatie in het dagelijks contact.
- Een omgeving waarin alle kinderen zich gezien voelen.

Waar vind je het?

- **Poster:** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2021/05/Zo-begrijp-ik-jou-affiche.pdf

PsyWel - Gratis voorlichting voor ouders: mijn slechthorende of dove kind in balans

Over het product

Als ouder wil je dat je kind zich goed voelt en lekker in zijn of haar vel zit. Dat is niet altijd vanzelfsprekend. Voor dove en slechthorende kinderen kan het vinden van balans extra energie kosten. Zij komen vaker situaties tegen waarin ze oplossingen moeten zoeken of alert moeten zijn op dingen die voor horende kinderen vanzelf gaan. Als ouder speel je daarin een belangrijke rol. Steun, begrip en weten wat helpt, maken verschil.

Daarom is er de gratis digitale voorlichting 'Mijn slechthorende of dove kind in balans'. Deze voorlichting geeft inzicht in wat kinderen helpt om psychisch in balans te blijven. Ook biedt de module praktische handvatten voor momenten waarop je merkt dat je kind het moeilijker heeft en laat zien waar je terechtkunt voor extra steun.

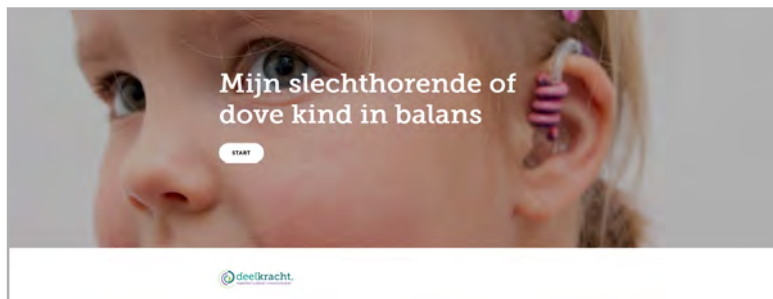
Deze digitale voorlichting is bedoeld voor ouders van dove en slechthorende kinderen van 5 tot 18 jaar. Ook als je kind jonger is, kan de voorlichting al waardevol zijn.

Wat levert het op?

- Meer inzicht in het welbevinden van je kind.
- Meer vertrouwen in wat je als ouder kunt doen.
- Praktische handvatten voor lastige momenten.
- Het gevoel er niet alleen voor te staan.
- Een steun in de rug voor jou, en meer balans voor je kind.

Waar vind je het?

- **Digitale voorlichting:** www.deelkracht.nl/producten/mijn-slechthorende-of-dove-kind-in-balans/

PsyWel - Gratis voorlichting voor professionals: mijn slechthorende of dove leerling of cliënt in balans

Over het product

Werk je met dove of slechthorende kinderen en jongeren? Dan is het extra belangrijk om signalen van psychische problemen op tijd te herkennen. Klachten zoals somberheid of angst blijven vaak onopgemerkt, terwijl juist vroeg handelen het verschil maakt voor welzijn en ontwikkeling.

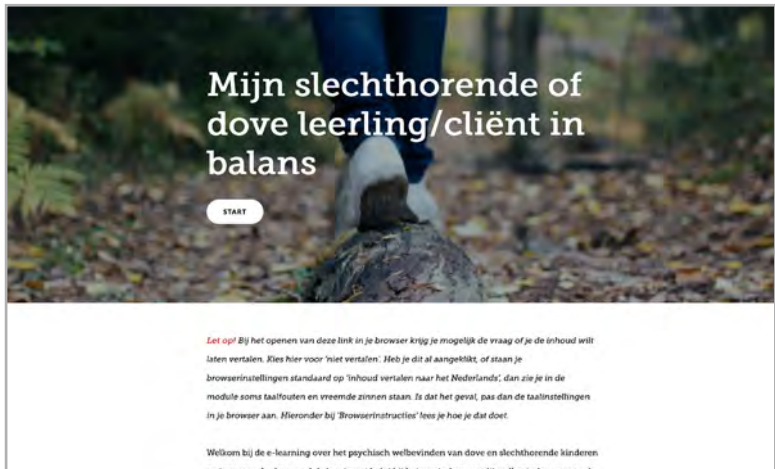
Met de gratis digitale voorlichting 'Mijn slechthorende of dove leerling of cliënt in balans' krijg je praktische handvatten om signalen te herkennen en gericht te handelen.

Wat levert het op?

- Je herkent psychische signalen sneller.
- Je weet wat helpt om het welbevinden te versterken.
- Je kunt eerder en gericht actie ondernemen.
- Kinderen en jongeren krijgen sneller passende ondersteuning.

Waar vind je het?

- **Gratis module voor professionals:**
www.lerenbijkentalis.nl/dsh_leerling_client_in_balans/#/

Mijn slechthorende of dove leerling/cliënt in balans

START

Let op! Bij het openen van deze link in je browser krijg je mogelijk de vraag of je de inhoud wilt laten vertalen. Kies hier voor 'niet vertalen'. Heb je dit al aangeklikt, of staan je browserinstellingen standaard op 'inhoud vertalen naar het Nederlands', dan zie je in de module soms taalfouten en vreemde zinnen staan. In dat het geval, pas dan de taalinstellingen in je browser aan. Hieronder bij 'Browserinstructies' lees je hoe je dat doet.

Welkom bij de e-learning over het psychisch welbevinden van dove en slechthorende kinderen en jongeren. In deze module lees je wat helpt bij het vaststellen van dit welbevinden, maar ook

PsyWel Jong - website voor dove en slechthorende jongeren met psychische problemen

Over het product

Soms voelen jongeren zich niet zo goed. Dat kan iedereen meemaken, ook dove en slechthorende (DSH) jongeren. DSH-jongeren hebben een grotere kans op psychische klachten. Deze psychische klachten worden vaak laat herkend. Daardoor krijgen jongeren soms pas laat hulp. De website PsyWel Jong biedt een veilige en toegankelijke plek voor dove en slechthorende jongeren die niet lekker in hun vel zitten.

Wat levert het op?

- Een plek waar jongeren zelf informatie kunnen vinden en kunnen zien waar ze hulp kunnen krijgen. Alle informatie staat overzichtelijk bij elkaar. Jongeren kunnen hun eigen gevoelens beter herkennen door erover te lezen op de website, of door ervaringsverhalen van anderen te bekijken. Ze weten eerder waar ze terecht kunnen met vragen of zorgen. Dit helpt om sneller steun en begeleiding te zoeken.

Waar vind je het?

- Website PsyWel Jong: psywel.deelkracht.nl/

Sporten doe je samen: Gratis online lesmodule voor sporttrainers en coaches en folders voor ouders, kinderen en sportverenigingen

Over het product

De module en bijbehorende folders Sporten doe je samen! geven je duidelijke en toegankelijke informatie over inclusief sporten. Want sporten is leuk en gezond voor iedereen, maar voor dove en slechthorende kinderen en jongeren kan meedoen soms extra uitleg of aanpassing vragen. Goede communicatie en kleine aanpassingen maken sporten voor iedereen mogelijk.

Wat levert het op?

- Sportactiviteiten worden toegankelijker voor iedereen.
- Dove en slechthorende kinderen en jongeren kunnen actief meedoen.
- Samen sporten wordt leuker, duidelijker en inclusiever.

Waar vind je het?

- Online lesmodule Sporten doe je samen: <https://www.deelkracht.nl/producten/folders-sporten-doe-je-samen/>

Product

Sporten doe je samen: Gratis online lesmodule voor sporttrainers en coaches

Sporten doe je samen

Ook als je doof of slechthorend bent

Sporten is voor iedereen! Ook voor dove en slechthorende kinderen en jongeren. Toch doen zij minder vaak mee met sport en bewegen dan horende kinderen. Bij het sporten lopen dove en slechthorende kinderen vaak tegen hindernissen aan die te maken hebben met communicatie en erbij horen. Dat is jammer. Sporten is namelijk leuk en gezond. Het is een kans om met leeftijdsgenoten samen te zijn en vriendschappen op te bouwen. Daarom

Stem samen af: ervaar hoe het is om niet goed te horen

Over het product

'Stem samen af' is een interactieve voorlichting waarin jij als deelnemer zélf ervaart hoe het is om niet goed te horen. Door te doen en te beleven ontstaat direct inzicht in doofheid en slechthorendheid. De voorlichting laat zien wat dit betekent voor kinderen en jongeren en hoe met kleine aanpassingen communicatie en meedoen mogelijk worden, op school, bij sport en in het dagelijks leven.

Wat levert het op?

- Meer bewustwording en begrip.
- Inzicht in de impact van doofheid en slechthorendheid.
- Direct toepasbare tips om kinderen en jongeren actief te laten meedoen.

Waar vind je het?

- Interactieve voorlichting **Stem samen af**: <https://www.deelkracht.nl/producten/stem-samen-af/>

Product

Stem samen af: ervaar hoe het is om niet goed te horen

Kan jij in je werk of vrije tijd regelmatig dove of slechthorende kinderen en jongeren tegen? En wil je meer weten over de gevolgen van doofheid en slechthorendheid? Dan is 'Stem samen af' echt iets voor jou!

Ervaar en leer

'Stem samen af' is een voorlichting. Je ervaart eerst hoe het voelt om niet goed te horen. Je leert verschillende dingen over doofheid en slechthorendheid. Bijvoorbeeld over hoe het dor werkt en welke problemen er kunnen optreden. Je leert ook over gehoortoelaken en hoortoestellen (hoortoestel, cochleair implantaat (CI), bevestigde hoorstelsel (BCD)). En over andere hulpmiddelen om meer te kunnen horen. Je daret na over de invloed van doofheid en slechthorendheid op een kind. Tenslotte leer je wat je zelf kunt doen om een doof of slechthorend kind mee te laten doen. Bijvoorbeeld in de klas, op de sportclub of tijdens het buiten spelen.

Voor wie is 'Stem samen af' bedoeld?

Video: Mijn baby krijgt hoortoestellen

Over het product

In de video 'Mijn baby krijgt hoortoestellen' krijg je als ouder van een slechthorende baby met hoortoestellen, tips en leer je van ervaringen van andere ouders. Als een baby hoortoestellen krijgt, is dat wennen voor ouders en kind. Het kost tijd om hiermee om te gaan en deze video helpt je daarbij.

Wat levert het op?

- Ouders voelen zich gesteund en beter voorbereid.
- Baby's dragen hun hoortoestellen vaker en langer.
- Dit helpt bij een goede hoor- en taalontwikkeling.

Waar vind je het?

- **Video: Mijn baby krijgt hoortoestellen:**
www.deelkracht.nl/producten/mijn-baby-krijgt-hoortoestellen/

Videoportretten van dove en slechthorende kinderen, jongeren en volwassenen

Over het product

Hoe is het om doof of slechthorend te zijn of om een doof of slechthorend kind te hebben? In deze portretten delen dove en slechthorende jongeren en volwassenen en ouders hun persoonlijke verhaal en laten zij zien hoe zij hun plek vinden in de samenleving.

Wat levert het op?

- Er ontstaat meer begrip en herkenning voor dove en slechthorende mensen.
- Mensen krijgen een beter beeld van wat doof of slechthorend zijn betekent.
- Dit zorgt voor meer bewustwording en inclusie.

Waar vind je het?

- Videoportretten: www.deelkracht.nl/beeldenbijgehoorverlies/

Beelden bij gehoorverlies

Herken jij een communicatief meervoudige beperking?

Over het product

Communicatie is overal. Jij communiceert de hele dag, vaak zonder erbij stil te staan. Maar niet iedereen kan dat op dezelfde manier. Als communiceren moeilijk gaat, wordt meedoen in het dagelijks leven ook lastiger. Daarom is het belangrijk om signalen van een communicatief meervoudige beperking (CMB) op tijd te herkennen.

De poster 'Herken jij een communicatief meervoudige beperking?' laat zien waar je op kunt letten. Zo krijg jij meer inzicht in wanneer extra ondersteuning nodig kan zijn.

Wat levert het op?

- Je leert signalen van CMB beter herkennen.
- Je weet wanneer het verstandig is om hulp of ondersteuning te zoeken.
- Je kunt eerder passende stappen zetten richting zorg of onderwijs.
- Je draagt bij aan betere communicatie en meer mogelijkheden om mee te doen.

Waar vind je het?

- **Poster (vergroot en download):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/02/DK_VK_POSTER_V417-1.pdf
- **Wegwijzer:** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/wegwijzer/
- **Online modules (voorlichting):** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/voorlichting/
- **Workshops:** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/workshops/

Kijk, ik heb veel te vertellen! Filmportretten over CMB

Over het product

Heb jij te maken met iemand met een communicatief meevoudige beperking (CMB)? Of wil je beter begrijpen wat CMB betekent in het dagelijks leven? CMB houdt in dat iemand meerdere beperkingen heeft die communicatie lastig maken. Hoe dat eruitziet, verschilt per persoon.

In de videoportretten CMB laten mensen met CMB en hun omgeving zien wat dit in de praktijk betekent. Zij delen hun ervaringen en laten zien waarom communicatie op maat zo belangrijk is.

Wat levert het op?

- Je krijgt een beter beeld van wat CMB betekent in het dagelijks leven.
- Je ziet hoe verschillend CMB zich kan uiten bij verschillende mensen.
- Je krijgt meer begrip voor de communicatiebehoeften van mensen met CMB.
- Je wordt je bewuster van het belang van ondersteuning op maat.

Waar vind je het?

- **Overzichtspagina met filmpjes:** <https://www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/films/>

Ondersteunde Communicatie Game: spelenderwijs leren over OC

Over het product

Voor kinderen met een communicatief meervoudige beperking (CMB) en hun ouders is het soms lastig om te beginnen met ondersteunde communicatie (OC). Daarom is er de gratis Ondersteunde Communicatie Game: een app waarin je samen spelenderwijs kan oefenen met het gebruiken van OC in dagelijkse situaties. Door samen te spelen, kun je oefenen in het gebruiken van pictogrammen, foto's, tekeningen en (je eigen stem)geluid in de communicatie. Met plezier en humor ontdek je samen welke vormen van OC bij jullie passen! Heb je nog vragen of wil je verdiepende informatie? In het spel vind je ook een voorbeeld filmpje en verdiepende informatie.

Wat levert het op?

- Je leert op een laagdrempelige manier hoe ondersteunde communicatie werkt.
- Kinderen oefenen met het gebruiken van OC in herkenbare situaties.
- Communicatie wordt leuker, duidelijker en toegankelijker.
- Iedereen krijgt meer mogelijkheden om zijn of haar stem te laten horen.

Waar vind je het?

- **Ondersteunde Communicatie Game:** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/game/

Online voorlichting over communicatie en CMB

Over het product

Wil jij beter begrijpen wat communicatie is en wat er gebeurt als we elkaar niet goed begrijpen? Met deze vijf online voorlichtingsmodules over communicatie en een communicatief meervoudige beperking (CMB) leer je hoe je contact maakt met iemand met CMB, en hoe je de communicatie kunt versterken met inzet van passende Ondersteunde Communicatie (OC).

Je kunt de modules los van elkaar volgen of achter elkaar. Zo kies jij wat bij jou past. De modules duren elk ongeveer 15 tot 30 minuten en zijn online te volgen, op je eigen moment. Leer je liever live of wil je verder leren? Kijk dan ook eens op: <https://www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/workshops/>

Wat levert het op?

- Je krijgt een beter begrip van communicatie en CMB.
- Je leert hoe je contact maakt en onderhoudt met iemand met CMB.
- Je krijgt inzicht in verschillende vormen van ondersteunende communicatie en waarom en wanneer je het kan inzetten.
- Je voelt je zekerder en vaardiger in het versterken van communicatie, voor jezelf én de ander.

Waar vind je het?

- **Online voorlichting communicatie en CMB:**
www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/voorlichting/

Wegwijzer: vind passende zorg en onderwijs bij CMB

Over het product

Voor mensen met een communicatief meervoudige beperking (CMB) is juiste ondersteuning belangrijk. Bij CMB spelen meerdere beperkingen op elkaar in. Daardoor heeft ieder persoon met CMB iets anders nodig. Het aanbod is ook divers. Daarom biedt Deelkracht een wegwijzer die het zorg- en onderwijsaanbod splitst in twee routes: een route voor mensen met CMB die slechthorend zijn en een route voor mensen met CMB, die goed kunnen horen. Zo kun je snel vinden welke locaties voor iemand passend zijn. Via de wegwijzer kun je verder zoeken naar hulp voor kinderen en volwassenen en je kunt aanvullingen doorgeven via het contactformulier.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht over het aanbod.
- Je kunt gemakkelijker passende ondersteuning vinden.

Waar vind je het?

- **CMB-doof:** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/wegwijzer/cmb-doof/
- **CMB-horend:** www.deelkracht.nl/cmb/leren-over-cmb/wegwijzer/cmb-horend/

Workshops over CMB & Ondersteunde Communicatie

Over het product

Hoe communiceer je met iemand die niet of moeilijk spreekt? En hoe kun je helpen om die communicatie te verbeteren? De gratis workshops van Deelkracht helpen je daarbij: je leert samen kijken naar manieren om te communiceren met iemand die CMB heeft. Je leert waar je op moet letten en welke vormen van Ondersteunde Communicatie je in kan zetten. Ze zijn laagdrempelig en praktisch, bedoeld voor ouders, professionals en geïnteresseerden, en kunnen op locatie worden georganiseerd.

Wat levert het op?

- Je krijgt meer inzicht in communicatieve mogelijkheden.
- Je maakt kennis met Ondersteunde Communicatie.
- Je leert hoe je Ondersteunde Communicatie in kan zetten.

Waar vind je het?

- **Workshop Inzicht in communicatieve mogelijkheden:**
www.deelkracht.nl/workshop-wat-is-cmb/
- **Workshop Maak kennis met Ondersteunde Communicatie:**
www.deelkracht.nl/workshop-maak-kennis-met-ondersteunde-communicatie-oc/
- **Workshop Hoe zet je ondersteunde communicatie in?:**
www.deelkracht.nl/workshop-hoe-zet-je-ondersteunde-communicatie-in/

Aanbevelingen voor het gebruik van terminologie voor mensen met een beperking in horen en zien

Over het product

In dit product geven we aanbevelingen over hoe we duidelijk en herkenbaar kunnen praten en schrijven over mensen met een beperking in horen én zien, ook wel doofblindheid genoemd. Het probleem is dat er veel verschillende termen worden gebruikt voor deze doelgroep. Daardoor kunnen mensen informatie moeilijk vinden en kan het lastig zijn om passende hulp of ondersteuning te krijgen.

We onderzochten welke termen het beste aansluiten bij de doelgroep zelf, hun naasten, professionals, beleidsmakers en onderzoekers. We leggen uit hoe je de termen 'een beperking in horen én zien' en 'doofblindheid' kunt combineren.

Het eindproduct is een document met aanbevelingen voor het gebruik van deze termen. Dit document helpt mensen met een beperking in horen én zien, hun naasten en professionals en andere belanghebbenden om eenduidig en begrijpelijk te communiceren.

Wat levert het op?

- Je draagt bij aan meer begrip, gelijkwaardigheid en betere afstemming in de praktijk.

Waar vind je het?

- **Terminologie voor mensen met een beperking in horen en zien (pdf):**
<https://www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/03/Gebruik-van-terminologie-voor-mensen-met-een-beperking-in-horen-en-zien-Jan-2023.pdf>

The image shows the cover of a report. At the top right, there are two logos: 'deelkracht. expertise | auditief | communicatief' and 'kennis over zien'. The title of the report is 'Aanbevelingen voor het gebruik van terminologie voor de doelgroep mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid)'. Below the title, there is a paragraph of text: 'Deze notitie is een aanvulling op de Nederlandse functionele definitie voor doofblindheid¹ en de Toelichting op de Nederlandse functionele definitie van doofblindheid.² Zij bevat aanbevelingen voor welke terminologie te gebruiken voor mensen met een beperking in horen én zien. Deze mensen noemen we ook wel mensen met doofblindheid.' At the bottom, there is another paragraph: 'Mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid) vormen een diverse doelgroep die drie subgroepen omvat (aangeboren, verworven, leeftijdsgerelateerd). Binnen deze doelgroep verschillen oorzaak en ernst van de beperking, en kan de ernst variëren in de tijd.'

Beelden van een beperking in horen én zien (doofblindheid)

Over het product

Heb jij weleens stilgestaan bij wat een beperking in horen én zien écht betekent? Een beperking in horen én zien, ook wel doofblindheid genoemd, komt bij mensen in verschillende vormen voor. Iemand kan doof en blind zijn, maar ook slechthorend en slechtziend, of een andere samenstelling van beperkingen hebben. Juist de combinatie van een beperking in horen én zien maakt doofblindheid een unieke beperking.

In de videoportretten 'Beelden van doofblindheid' vertellen mensen met een beperking in horen én zien hun eigen verhaal. Zo krijg jij een beeld van hun dagelijks leven en waar zij tegenaan lopen.

Wat levert het op?

- Je krijgt een beter begrip van wat een beperking in horen én zien kan betekenen.
- Je ziet hoe verschillend de ervaringen van mensen met een beperking in horen én zien zijn.
- Er ontstaat meer herkenning, erkenning en bewustwording.
- Je krijgt een beeld van hoe het leven met een beperking in horen én zien eruit kan zien.

Waar vind je het?

- **Beelden van een beperking in horen én zien (doofblindheid):**
www.deelkracht.nl/beelden-van-dooftblindheid/

Als horen én zien beperkt zijn: beelden van doofblindheid

Iemand met een beperking in horen én zien (doofblindheid) kan helemaal doof en helemaal blind zijn, maar dat hoeft niet. Doofblind kan ook betekenen dat iemand slechthorend en slechtziend is. Kortom, iemand met doofblindheid kan doof en blind zijn, doof en slechtziend, slechthorend en blind en slechthorend en slechtziend.

Die gecombineerde auditieve én visuele beperking maakt het een unieke beperking. Ieder persoon met een beperking in horen én zien is uniek. Dat zie je in deze beelden van doofblindheid, waarin mensen met een beperking in horen én zien hun verhaal doen.

Ervaringsdeskundigheid inzetten: definitie en randvoorwaarden

Over het product

Werk jij in de zorg voor mensen met een verworven beperking in horen én zien (doofblindheid) en wil je ervaringsdeskundigheid inzetten? Ervaringsdeskundigen kunnen met hun eigen ervaringen anderen ondersteunen, maar dit vraagt om een goede en zorgvuldige organisatie.

Op deze pagina vind je een duidelijke definitie van ervaringsdeskundigheid, een factsheet en een overzicht van randvoorwaarden die organisaties helpen om ervaringsdeskundigen goed te ondersteunen en samen te laten werken met professionals.

Wat levert het op?

- Je krijgt helderheid over wat ervaringsdeskundigheid inhoudt.
- Je weet welke randvoorwaarden nodig zijn om ervaringsdeskundigen goed in te zetten in de zorg.
- Je kunt samenwerking tussen zorgprofessionals en ervaringsdeskundigen beter vormgeven.
- Je draagt bij aan zorg die beter aansluit bij de leefwereld van mensen met een beperking in horen én zien.

Waar vind je het?

- **Ervaringsdeskundigheid inzetten, definitie en randvoorwaarden:**
<https://www.deelkracht.nl/producten/ervaringsdeskundigheid-inzetten-definitie-en-randvoorwaarden/>

December 2022

Ervaringsdeskundigen inzetten in de zorg

Definitie

Op basis van de resultaten van de drie deelstudies (internet literatuurstudie, wetenschappelijke literatuurstudie en interviewstudie) uitgevoerd binnen het Deelkrachtproject Ervaringsdeskundigen Inzetten in de Zorg en de inbreng van ervaringsdeskundigen en professionals uit de ZG-zorg is een definitie voor 'ervaringsdeskundigheid in de zorg' opgesteld.

Wat is een ervaringsdeskundige?
Iemand die zijn eigen ervaringen gebruikt om een ander te helpen noemen

Functionele definitie van doofblindheid – nu beschikbaar in meerdere talen

Over het product

Ben jij op zoek naar de definitie van een beperking in horen én zien, ook wel doofblindheid genoemd? De Nederlandse functionele definitie van doofblindheid beschrijft niet alleen de beperking zelf, maar ook de impact ervan op het functioneren. Deze definitie is nu beschikbaar in Engels, Nederlandse Gebarentaal (NGT) en International Sign Language.

Met deze vertalingen wordt de definitie toegankelijk voor een bredere, internationale doelgroep en beter bruikbaar in zorg, ondersteuning en beleid.

Wat levert het op?

- Je krijgt een breed gedragen definitie van een beperking in horen én zien (doofblindheid).
- Je kunt de definitie inzetten in internationale en meertalige contexten.
- De implementatie van de functionele definitie zorgt ervoor dat mensen met een beperking in horen én zien betere toegang krijgen tot passende zorg en ondersteuning.
- Je draagt bij aan eenduidige terminologie en beter begrip van de doelgroep.

Waar vind je het?

- **International Sign video:** www.deelkracht.nl/the-dutch-functional-definition-of-deafblindness-in-international-sign/
- **Engelse vertaling (pdf):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/02/The-Dutch-Functional-Definition-of-Deafblindness---English-translation-.pdf
- **NGT-versie (Nederlandse Gebarentaal):** www.deelkracht.nl/ngt-versie-nederlandse-functionele-definitie-dooftblindheid/
- **Aanbevelingen terminologie (pdf):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/03/Gebruik-van-terminologie-voor-mensen-met-een-beperking-in-horen-en-zien-Jan-2023.pdf

Informatiepagina's over een aangeboren en verworven beperking in horen én zien

Over het product

Heb jij te maken met een kind met een beperking in horen én zien? Of wil je beter begrijpen wat dit betekent in het dagelijks leven? Er zijn nu twee nieuwe informatiepagina's beschikbaar: één over een aangeboren beperking in horen én zien en één over een verworven beperking in horen én zien.

Op de pagina's vind jij duidelijke basisinformatie, praktische adviezen en links naar betrouwbare organisaties. De informatie is speciaal bedoeld voor ouders en verzorgers die nog niet zo lang weten dat hun kind een beperking in horen én zien heeft, maar ook voor anderen die hier meer over willen weten. Op de pagina over een aangeboren beperking in horen én zien is extra aandacht voor het CHARGE-syndroom en op de pagina over een verworven beperking in horen én zien voor het syndroom van Usher.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht en betrouwbare basisinformatie op één plek.
- Je begrijpt beter wat een beperking in horen én zien betekent voor een kind en het gezin.
- Je leest ervaringen van mensen met een beperking in horen én zien.
- Je weet beter welke ondersteuning mogelijk is en waar je terecht kunt voor hulp.

Waar vind je het?

- **Aangeboren beperking in horen én zien – CHARGE:**
www.deelkracht.nl/een-aangeboren-beperking-in-horen-en-zien-charge/
- **Verworven beperking in horen én zien – Usher:**
www.deelkracht.nl/een-verworven-beperking-in-horen-en-zien-usher/

Nederlandse functionele definitie van doofblindheid

Over het product

Ben jij op zoek naar de definitie van een beperking in horen én zien, ook wel doofblindheid genoemd? Wil jij beter begrijpen wat een beperking in horen én zien betekent in het dagelijks leven?

De Nederlandse functionele definitie van doofblindheid beschrijft een beperking in horen én zien niet aan de hand van gehoor- en zichtverlies (medische definitie), maar aan de hand van de gevolgen voor het functioneren (functionele definitie). De functionele definitie is beschikbaar in meerdere talen en vormen, zodat deze breed gebruikt kan worden in zorg, ondersteuning, beleid en praktijk.

Wat levert het op?

- Je krijgt een definitie van een beperking in horen én zien.
- Door het gebruik van de functionele definitie kijk je verder dan alleen wat er mis is met de ogen en de oren (medische definitie).
- Het gebruik van de functionele definitie naast de medische definitie is in lijn met het biopsychosociaal model (ICF-model) van de WHO.
- De implementatie van de functionele definitie zorgt ervoor dat mensen met een beperking in horen én zien betere toegang krijgen tot passende zorg en ondersteuning.

Waar vind je het?

- **Nederlandse functionele definitie (pdf):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2022/06/De-Nederlandse-Functionele-Definitie-van-Doofblindheid-met-toelichting-Juni-2022.pdf
- **NGT-versie (Nederlandse Gebarentaal):** www.deelkracht.nl/ngt-versie-nederlandse-functionele-definitie-dooftblindheid/
- **Engelse vertaling (pdf):** www.deelkracht.nl/wp-content/uploads/2023/02/The-Dutch-Functional-Definition-of-Deafblindness---English-translation-.pdf
- **International Sign-versie:** www.deelkracht.nl/the-dutch-functional-definition-of-deafblindness-in-international-sign/

Overzicht van hulpmiddelen voor mensen met een beperking in horen én zien

Over het product

Werk jij met mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid)? Of wil je weten welke hulpmiddelen beschikbaar zijn om communicatie, oriëntatie en dagelijks functioneren van iemand met een beperking in horen én zien te ondersteunen? In het project Inzicht in hulpmiddelen is een overzicht gemaakt van hulpmiddelen die in Nederland beschikbaar zijn voor deze doelgroep.

De lijst met hulpmiddelen is ook online toegankelijk via de Hulpmiddelenwijzer van Vilans. Zo is de informatie over hulpmiddelen makkelijk vindbaar voor professionals en mensen met een beperking in horen én zien.

Wat levert het op?

- Je krijgt overzicht van beschikbare hulpmiddelen voor mensen met een beperking in horen én zien op één plek.
- Je kunt gericht zoeken naar hulpmiddelen die passen bij de situatie.
- Je kunt snel een hulpmiddel vinden dat bij jou past.
- Je ondersteunt mensen met een beperking in horen én zien beter in hun dagelijks leven.

Waar vind je het?

- **Lijst met hulpmiddelen en hulpmiddelenwijzer:** <https://www.deelkracht.nl/producten/hulpmiddelen-voor-mensen-met-een-beperking-in-horen-en-zien/>

Overzicht van hulpmiddelen voor mensen met een beperking in horen én zien

In het project *Inzicht in hulpmiddelen* maakten we een lijst met hulpmiddelen die in Nederland beschikbaar zijn voor mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid). Deze lijst geeft professionals en ervaringsdeskundigen een goed overzicht van wat er allemaal is.

We vinden het belangrijk dat de informatie uit de Hulpmiddelenlijst ook online toegankelijk is. En natuurlijk geüpdatet kan worden wanneer dit nodig is. Daarom werken we samen met de *Hulpmiddelenwijzer van Vilans*. Op de Hulpmiddelenwijzer van Vilans staan nu dus ook hulpmiddelen voor mensen met een beperking in horen én zien.

[Lijst met hulpmiddelen](#)

[← Terug naar overzicht](#)

Poster Evidence Based Interventies

Over het product

Werk jij met mensen met een aangeboren beperking in horen én zien (doofblindheid) en wil je weten welke interventies effectief zijn? De Poster Evidence Based Interventies geeft jou een overzicht van interventies die onderzocht zijn en/of in de praktijk worden ingezet bij deze doelgroep. De interventies richten zich op communicatie, taalontwikkeling en cognitieve ontwikkeling.

De poster is ontwikkeld op basis van wetenschappelijk onderzoek én praktijkervaring van professionals. Zo krijg jij snel inzicht in welke interventies worden ingezet voor deze doelgroep, of deze wetenschappelijk zijn onderzocht en waar behoefte aan is in de praktijk.

Wat levert het op?

- Je krijgt een overzicht van bewezen en toegepaste interventies voor mensen met een aangeboren beperking in horen én zien, gericht op communicatie, taalontwikkeling en cognitieve ontwikkeling.
- Je kunt sneller onderbouwde keuzes maken in ondersteuning en begeleiding.
- Je sluit beter aan bij wat werkt in de praktijk én in onderzoek.
- Je hebt een handig naslagwerk voor (nieuwe) professionals.

Waar vind je het?

- **Poster Evidence-Based Interventies (pdf):** <https://www.deelkracht.nl/producten/poster-evidence-based-interventies/>

Project Evidence Based Interventies – 2023

Op deze poster staan 9 interventies gericht op de communicatie, taal- en cognitieve ontwikkeling van mensen met een aangeboren beperking in horen én zien. Een aangeboren beperking in horen én zien wordt ook wel aangeboren doofblindheid (ADB) genoemd.

Methode Contact

- Ontwikkeld door: Marleen Janssen, Bernadette van den Tillaart, Ingrid van der Heijden, Ans van Duynhoven & Nic van Son (Kentalls, Rijksuniversiteit Groningen)

Methode Contact richt zich op harmonieuze interacties tussen een persoon met ADB en de communicatiepartner. Het doel is het op gang brengen of herstellen van de wederzijdigheid in interactie tussen de persoon met ADB en de communicatiepartner. De kwaliteit van interactie wordt verbeterd door inzicht en vaardigheden te geven aan de communicatiepartner, zoals het beter herkennen van signalen van de cliënt. Interactiecategorieën die in kaart

Interventiemodel voor affectieve betrokkenheid

- Ontwikkeld door: Marga Marnets (Rijksuniversiteit Groningen, Kentalls)

Het interventiemodel voor affectieve betrokkenheid is gericht op het bevorderen van affectieve betrokkenheid tussen personen met ADB en hun communicatiepartner, tijdens interactie en communicatie. Het doel van deze interventie is het op merkbare wijze delen van emoties. Dit vergroot de kans dat de persoon met doofblindheid meer positieve emoties gaat ervaren en dat negatieve gevoelens

Video-Interactiebegeleiding (VIB) DB specialisatie / Communicatiecoaching doofblindheid (CCDB)

- Ontwikkeld door: Kentalls (aangeboden via stichting AIT)

VIB-CCDB richt zich op interactie en communicatie. Een gecertificeerde en gespecialiseerde coach werkt samen met de communicatiepartner videobeelden waarbij de alledaagse omgang tussen de persoon met ADB en de communicatiepartner wordt geanalyseerd rondom een bepaalde hulpvraag. Communicatiepartners worden sensitiever voor de initiatieven van de persoon met ADB en leren beter af te stemmen op behoeftes (empowerment). Interventiestrategieën die binnen VIB-CCDB aangeleerd worden aan de communicatiepartner, zijn strategieën vanuit methoden die specifiek voor mensen met aangeboren doofblindheid ontwikkeld zijn, zoals Methode Contact, Kwaliteit in Communicatie (KIC) en Affectieve betrokkenheid.

Sociale Kaart Beperking in horen én zien

Over het product

Zoek jij overzicht in het aanbod van zorg, onderwijs, begeleiding en wonen voor mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid)? De Sociale Kaart Beperking in horen én zien brengt het landelijke aanbod overzichtelijk bij elkaar. Zo wordt gespecialiseerde ondersteuning beter vindbaar en toegankelijk, voor mensen met een beperking in horen én zien, hun naasten én professionals.

De Sociale Kaart is voor iedereen beschikbaar.

Wat levert het op?

- Je vindt sneller passende ondersteuning op één centrale plek.
- Je krijgt een overzicht in het aanbod van zorg, onderwijs, begeleiding en wonen.
- Je kunt gerichter zoeken en doorverwijzen.
- Je staat sterker in het vinden van passende zorg en ondersteuning.

Waar vind je het?

- **Sociale Kaart en flyer:** <https://www.deelkracht.nl/producten/3841/>

SOCIALE KAART DOOFBLINDHEID

De digitale wegwijzer voor mensen met een beperking in horen en zien

Ben jij op zoek naar informatie over behandeling, begeleiding, onderwijs of woonvormen voor mensen met een beperking in horen én zien?

Vind het allemaal op de Sociale Kaart Doofblindheid: een gratis digitale wegwijzer waarop je het landelijk aanbod van gespecialiseerde ondersteuning voor mensen met een beperking in horen én zien (doofblindheid) kunt vinden.

<https://doofblindheid.socialekaartnederland.nl>

Zoek organisaties of diensten

deelkracht. expertise | auditief | communicatief

Tipkaarten voor omgaan met mensen met een beperking in horen én zien

Over het product

Heb jij contact met iemand met een beperking in horen én zien? Of kom je wel eens in contact met iemand met een beperking in horen én zien? En wil je dat communicatie dan prettig en duidelijk verloopt? Deze twee tipkaarten helpen jou daarbij.

Op een eenvoudige manier laten de tipkaarten zien waar je op kunt letten in contact en communicatie met mensen met een beperking in horen én zien. Bij elke tipkaart hoort een korte animatie die de tips verduidelijkt.

De tipkaarten kun je downloaden of gratis op papier ontvangen. Zo heb je de tips altijd bij de hand, op een moment dat het nodig is.

Wat levert het op?

- Je krijgt praktische handvatten voor beter contact en communicatie met mensen met een beperking in horen én zien.
- Je begrijpt beter wat helpt bij communiceren met iemand met een beperking in horen én zien.
- Gesprekken verlopen beter en prettiger, voor jou én de ander.
- Je draagt bij aan meer wederzijds begrip en toegankelijk contact.

Waar vind je het?

- **Tipkaart Communicatie: Gelijkwaardig communiceren met iemand met een beperking in horen én zien** - <https://www.deelkracht.nl/producten/tipkaart-communicatie/>
- **Tipkaart Autonomie: Tips voor het stimuleren van autonomie van mensen met een beperking in horen én zien** - <https://www.deelkracht.nl/producten/tipkaart-autonomie/>

Tipkaart Communicatie

Als iemand een beperking in horen én zien heeft (aangeboren, verworven of leeftijdsgerelateerd)

Wilt u contact maken of communiceren met iemand met een beperking in horen én zien, ook wel doofblindheid genoemd? De tips en animatie op de andere kant kunnen u hierbij helpen.

Wanneer gesproken taal niet mogelijk is, kan een tolk of begeleider ondersteuning bieden. Let op dat u in dat geval in gesprek blijft met de persoon zelf, en niet met de tolk of begeleider.

Vragen?

Heeft u vragen over deze tipkaart of over een beperking in horen én zien, neem contact op met DB-connect via:

Tipkaart Autonomie

Als iemand een beperking in horen én zien heeft (aangeboren, verworven of leeftijdsgerelateerd)

Wilt u mij en anderen met een beperking in horen én zien stimuleren in onze autonomie? De tips en animatie op de andere kant kunnen u hierbij helpen.

Autonomie betekent dat ik mijzelf kan zijn en mijn eigen keuzes kan maken. Hierdoor houd ik regie over mijn eigen leven, ook al hoor én zie ik niet goed. Om mij autonoom te voelen, kan ik uw hulp gebruiken. Helpt u mee?

Vragen?

Heeft u vragen over deze tipkaart of over een beperking in horen én zien, neem contact op met DB-connect via:

TOS

DSH

CMB

BHZ

Juni 2026

Deze producten zijn mogelijk gemaakt door subsidie van **ZonMw**

Subsidienummer: 10840302210002

Expertisefunctie Zintuiglijk Gehandicapten

deelsector Auditief/Communicatief

deelkracht.
expertise | auditief | communicatief